

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 kruno temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 krun, za pol leta 4 krun, za četrt leta 2 kruni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Rojaki kvišku Vsi na ljudski shod v Celje na binkoštni ponedeljek!

Iz naše sosedne dežele, troedine kraljevine Hrvatske, prihajajo žalostne novice. Ljudstvo, ki je bilo dolga desetletja od madžarske vlade po nedolžnem teptano, se je dvignilo zoper tlačitelje, ker ne more več prenašati nezasišanih krivic. Namesto da bi se pa krivični ban s svojimi madžaronskimi pajdaši nemudoma odstavil, poslalo se je med nesrečno ljudstvo vojake, ki jih streljajo, mesto da bi jim pomagali. Cesarjevi svetovalci pa cesarju lažejo, tako da ne ve, kako se godi bratskemu narodu, ki se je več stoletij zvesto bojeval zoper Turke in druge sovražnike naše vladarske hiše. Tu Slovenci ne smemo biti mirni, ampak sniti se moramo in zahtevati, da se klanje naših bratov Hrvatov konča. Zaklicati moramo po pravici tako odločno in glasno, da se bode naš glas slišal in uslišal pred cesarjevim prestolom. Zato pridite mnogoštevilno na shod!

Zaplenjeno!

Zato nas pa mora priti na shod dne 1. junija poleg Celja pod milim nebom kakor listja in trave. Storili ne bomo nič nepostavnega, samo pravico bomo zahtevali za brate Hrvate in za sebe. Zato pa kvišku, kdor le more, pridi na shod!

Nekateri mislijo, da države in dežele vladajo cesarji in kralji in njih ministri in uradniki. To pa ni res, države vladajo narodi. Če uradniki delajo zoper zdravo pamet in v nasprotju s potrebami in zahtevami narodov, tedaj je taka vlada laži-vlada in take države kmalu razpadejo. Mi pa nečemo, da bi naša država razpadla; ampak hočemo, da ostane združena v sedanji vladarski roki. Če bi se pa še nadalje vladalo, kakor na Hrvatskem in pri nas, tedaj bi bili dnevi naše države šteti. Zato se pa mora red napraviti in uslišati želja narodov. Naša želja je pa, da ponehajo na Hrvatskem turške razmere. S tem hočemo samo našemu vladarju in

državi dobro. Zato se pa moramo v več tisoč broječem številu sniti na shod na binkoštni ponedeljek in se oglašiti za pravico, da rešimo državo pogina in propada. Kdor je pravi Slovenec in našo državo in cesarja ljubi, mora priti, ker bomo mi le zahtevali, da se nezdrave vladne razmere v enem koncu države, namreč na Hrvatskem ozdravijo. Zato pa, kdor je človek, kdor je Slovenec in Slovan in prijatelj Avstrije, pridi vsak na shod v Celje dne 1. junija ob 3. uri popoldne na travnik na Lanovžu!

Volitve v celjski mestni zastop

Kdor bi iz značaja naših javnih korporacij na Spodnjem Štajarskem hotel sklepati na narodnost ljudstva, ki tu prebiva, bi se zelo varal. Naša zastopstva niso izraz resničnega razmerja narodnosti, ki tu stanujete, ampak velika laž. Taka velika laž je tudi imenovati zastopstvo mesta Celja, ki se je volilo pretekli teden. Kajti razmerje prebivalstva po narodnosti je v Celju popolnoma drugačno nego bi se dalo sklepati iz političnih idejlov prusko mislečih možicev, ki so bili na klavrn način izvoljeni v mestni zastop v Celju.

Kako klavrne so bile tokrat volitve v mestni zastop, kaže najjasneje udeležba v tretjem volilnem razredu. Izmed okroglo 800 volilcev, ki se bili po splošno znani metodi zapisani v imenik volilcev dosegli so nemškonacionalni kandidati ubogih 360 glasov. To so pa bili večinoma komiji, za katere plačuje neznamen davek poseben pruski zaklad, samo da te žalostne osebe smejo voliti. Seveda je volilo tudi mnogo mrtvecev in pruskih ter mažarskih državljanov. Pravih meščanov se je v kljub ogromni agitaciji le malo udeležilo, tako da smo Slovenci pri občinskih volitvah v kmetijski občini celjski okoli v tretjem razredu dosegli skoro enako število glasov, kakor Nemci v mestu Celja — ne oziraje se na kakovost dvomljivih nemških volilcev. Volitev za tretji razred, ki bi morala biti po naših volilnih redih nekakšno merilo in izraz resnične ljudske volje, je torej izpadla tako žalostno, da se je celjsko meščanstvo mora po vsi pravici v sredo želodca sramovati.

Kaj pa drugi razred! Nemški kandidati so dosegli malenkostno število — 46 glasov. To je tako žalosten uspeh, da o njem pač ni treba besedice več izgubljati. Samo 46 možicev je torej iz sloja samostojnih trgovcev in srednje premožnih meščanov vkljub ogromni agitaciji spravila prusko-nemška stranka na volišče! To je začetek — konca!

Vse kaj drugega je pa bilo v prvem razredu, s katerim se pa moramo vsekako natančneje baviti. Tu namreč ni zmagalo domače meščanstvo, tu so zmagali ministrski predsednik dr. pl. Körber, njegov oproda namestnik grof Clary, nadalje pravosodni minister in njegov zapeljivec grof Gleispach kot predsednik graškega nadsodišča, razun tega germanizatorji v drugih panogah naše državne uprave. Slovenci se bodo udeležili volitev v prvem razredu, torej, vsi c. kr. uradniki na krov za pruske kandidate! Ta bojni klic so izdali celjski kazinoveci. In glej jih, ponižne sluge pruske misli v naših državnih

službah! Kakor en mož so nastopili odposlano gori imenovanih ponemčevalcev Körberja, Gleispacha in drugih. Sodišči daste na razpolago kakih 25 nemških svetnikov, tajnikov, avskultantov in pisarniških uradnikov, ki imajo po autonomnem statutu volilno pravico v I. razredu. Državno pravdnštvo se pokorno pridruži. Gimnazija pošlje kakih 15 nemških volilcev. Davčni urad zbobna skupaj vse nemško uradništvo, kar ga leze in gre, Slovencev v tem uradu itak skoro nič ni nastavljenih. Na pomoč pride c. kr. poštni urad, v katerem je nastavljenih najmanj štiri petinke Nemcev. Priskočijo še učitelji ljudskih in kraščanske šole in uradniki deželnih zavodov, seveda sami pruski navdahnjenci, in glejte čudo, „Nemci“ so zmagali, vlada jim je z vsemi temi uradniki pripomogla k številu 104 glasov v I. razredu!

Toda kdo je tu pravzaprav zmagal? Meščanstvo gotovo ne, ampak činitelji vlade naše države! Duh ustave veleval, naj so javna zastopstva izraz ljudske volje nasproti volji vlade. Vlada pa v Celju, namesto da ljudstvu prepusti izvolitev zastopstva, pošlje svoje služabnike, ki bi imeli služiti 90% slovenskega prebivalstva tega okraja, v boj zoper to slovensko ljudstvo! No, to so ideali avstrijskih vlad! Mi pa menimo, da je naša sveta dolžnost, na ves glas ugovarjati zoper tako ravnanje zoper pravi duh vsake ustave.

Te od vlade poslane germanizatorje naših tal mi smatramo za pezdije v našem očesu. Izvolitev zastopstev s pomočjo takih vladnih nemškonacionalnih volilcev imenujemo pa veliko in ostudno laž zoper državno ustavo in nečuveno sleparenje ponemčujoče vlade nasproti našemu narodu.

Menda je jasno, da smo Slovenci prav storili, da se v takih razmerah nismo udeležili volitev v celjski mestni zastop. Bilo bi škoda ta neizogibni razpad smradljivega celjskega nemštva na tak način samo zadrževati. Naša skrb je, jačiti naše vrste in pripravljati trdno podlago gospodarstva slovenskih mož na slovenskih celjskih tleh v dogledni bodočnosti. Nasproti uvažanju ponemčujočih državnih uradnikov za zdaj ni druge taktike nego neprenehoma predčiti našemu ljudstvu to vladno počenje kot zaničevanja vredno varanje in sleparenje ljudstva z zlorabo državne avtoritete. Naše vrste so pa od leta do leta gostejše, imovitost narašča tudi pri nas. Ko se bode v vse ljudske vrste udomačil tudi kar največji stud zoper anarhično vzdrževanje nemštva tu pri nas in sicer s pomočjo naše od Boga pozabljenе avstrijske vlade, tedaj bode pa tudi naš narod z mladeniško odločnostjo izdrl iz svojega mesa ta tuji klin, ki ga avstrijske vlade zabijajo v živo telo našega tu edino gospodovati opravičenega naroda. To v odgovor na veliko ustavno laž izvolitve nemškonacionalnega mestnega zastopa za dobo prihodnjih treh let v Celju.

Interpelacija

poslanca dr. Ploja in tovarišev na ministrskega predsednika kot voditelja pravosodnega ministrstva.

Gospod ministriški predsednik je kot voditelj pravosodnega ministrstva na nanj naslovljeno interpelacijo v seji poslanske zbornice dne 4. februarja odgovoril in v svojem odgovoru povedal, da sodišča v slovenskem delu dežele z majhnimi izjemami izpolnjujejo obstoječe zakonske predpise in da je vrhovega predsedstva deželnega nadsodišča izdalo podrejenim sodiščem tozadevno naredbo.

Sodišča so baje v resnici prejela tako naredbo.

V tej naredbi se nalaga sodiščem, da se narede s strankami, ki so samo slovenskega jezika zmožne, zapisniki v slovenskem jeziku.

Ta naredba odgovarja naziranjju graškega nadsodišča, katero se ga je z vso trdovratnostjo oprijelo vžito temu, da se proti temu naziranjju s slovenske strani z vso pravico najodločnejše nastopa, namreč, da Slovenec, ki je zmožen nemščine, tudi tam, kjer je slovenščina deželni jezik, ne sme zahtevati, da se ga zasliši v njegovem jeziku, da sme sodnik z njim obravnavati v nemškem jeziku in izpovedbo stranke, če je tudi slovensko izpovedala, v nemškem jeziku protokolirati.

Predsedstvo graškega nadsodišča se dosedaj še ni upalo teh svojih nazorov uresničiti tudi na Kranjskem, temveč jih je hotelo samo na Spod. Štajarskem in v slovenskem delu Koroškega uveljaviti, dasiravno veljajo za te predele ravno isti predpisi kakor za Kranjsko. Že ta razloček v postopanju v predelih z enakimi razmerami je dokaz, da gospodje, ki zastopajo navedeno neziranjje, niso v svoji zadevi popolnoma gotovi.

Z omenjeno naredbo je predsedstvo deželnega nadsodišča zabredlo tudi v nasprotje z naziranjem pravosodnega ministrstva. V odgovoru na neko interpelacijo je namreč 8. februarja 1902 izjavil tedanji pravosodni minister, da se je mariborskemu sodišču naročilo, da smejo, kar je samoobsebi umevno, stranke pred sodiščem rabiti slovenski jezik, pa naj so nemškega jezika zmožne ali pa ne.

Kako se torej more opravičiti stališče, za katero se sedaj zavzema graško nadsodišče?

Vzroki, vseh katerih se nam zdi razumevanje graškega nadsodišča nemogoče, so navedeni v interpelaciji z dne 9. maja 1901, katera je imela za predmet neko obravnavo pred celovškimi okrajnim sodiščem (proti tajniku Rozmanu), na katero pa, žalibog, dosedaj nismo dobili odgovora.

Kratko tudi omenjamo, da stojimo na stališču člena 19. drž. osnovnega zakona o splošnih pravicah državljanov in vsled tega prihajamo do istega rezultata kakor pravosodni minister v odgovoru na interpelacijo dne 8. februarja 1902.

Proti temu se navaja, da ta zakon podaja le načela in da mu je treba še izvršilnega zakona. In s takimi lahkimi ugovori se hoče opravičiti uporaba stare naredbe iz leta 1862, dasiravno ta naredba duhu pet let pozneje izdanih drž. tem. zakonov naravnost nasprotuje!

Scire leges non est verba earum tenere, sed vim ac potestatem!

Da zadostuje najvišji instanci, ki sodi o prekršenju drž. osnovnih zakonov, državnemu sodišču, v konstantni praksi že več desetletij člen 19. brez izvršilnega zakona, da sodi v jezikovnih zadevah (n. pr. jezikovni uporabi pri avtonomnih oblastvih, jezikovni uredbi ljudskih šol itd.) in dokaže prekršitev državnega osnovnega zakona, to dejstvo se menda v področju graškega nadsodišča namenoma prezira.

Nepristranci ne morejo odreči Slovincem pravice, da smejo svoj jezik povsod, kjer je deželni jezik, rabiti pred vsimi oblastvi.

Da se pa morajo izpovedbe v kazenskih zadevah — za te se namreč tudi gre večinoma — v onem jeziku protokolirati, v katerem so se izpovedale, to določa kazenski pravni red, kateri določa tudi za jezike, ki niso deželni, da se mora v vsakem slučaju zapisnik spisati v zaslišančevem jeziku in spisu, če je potreba, priložiti prevod zapisnika v jezik, ki je pri sodišču v uporabi.

Naredba predsedstva deželnega nadsodišča se torej oslanja na naredbo iz leta 1862, nasprotuje pa osnovnemu zakonu iz l. 1867 in kazensko-pravnemu redu iz l. 1873.

Vkljub temu so pa žalibog na Spodnjem Štajarskem in na Koroškem sodniki, ki to naredbo radovalno izpolnjujejo, da si so prisegli, da bodo drž. osnovne zakone neprekršljivo izpolnjevali! O onih, ki so tako zelo pozabili svoje dolžnosti, da v kazenskih zadevah vobče ne se-stavljajo slovenskega zapisnika, ne maramo niti govoriti, ker upamo, da bo v takih slučajih pravosodno ministrstvo končno vendarle storilo kedaj svojo dolžnost. Pri okrajnih sodiščih v Ljutomeru, Slovenski Bistrici in Slovenjem gradu, torej v sodnih okrajih, v katerih je 95 odstotkov in še več prebivalstva s slovenskim občevelnim jezikom, je to že popolnoma postalo pravilo. Opo-zarjamo pa na dejstvo, da je naredba predsedstva deželnega nadsodišča bila povod, da celo sodniki, kateri so doslej vsaj tupatam postopali postavno, tako n. pr. oba preiskovalna sodnika v Mariboru, sedaj radno pred vsem vprašajo vsako stranko, katero morajo zaslišati: „Ali razumete nemški?“ Z nežnim pritiskom prisili sodnik, ki izrabi položaj, pozvanca, kateri se je že večinoma, dasiravno je bil klican samo za pričo, ustrašil sodnega povabila, kar je še bolj gotovo, če je obtožen po pravici ali po krivici, da reče, da razume nekoliko nemški, ker vendar misli, da bo strogega gospoda nekoliko ublažil; nato sledi nemško zaslišanje in nemški zapisnik. Seveda je pri tej vrsti pravosodstva popolnoma postranska stvar, da stranka se težko lomi nemščini, da ne more izpovedati po svoji pravi volji in da je izpovedba nejasna. Saj se gre samo za Slovence! Toda to povpraševanje je nedopustno. Ako sodnik o čem dvomi, tedaj se more in sme edino pravo vprašanje izreči: „V katerem jeziku (slovenski ali nemški) želite, da vas zaslišim?“, in neodvzeta pravica stranke je, da se sama odloči za oni deželni jezik, za katerega hoče. Vsak vpliv sodnika v tem oziru je nedopusten. (Konec prih.)

Celjske in štajarske novice

(Štajarski Slovinci!) Na binkoštni ponedeljek, dne 1. junija 1903 ob 3. uri popoldne pridite vsi na veliki ljudski shod, ki se bo vršil na travniku graščaka J. Sušnika (Lanof) poleg Celja. Na tem shodu se bomo vsi Slovinci soglasno izrekli zoper vnebovpijoče krivice, katere se godijo bratalemu hrvatskemu narodu od strani Mađarov, posebno od krutega bana Khuen-Hedervaryja. Slovinci, pridite vsi, ki imate v svojih prsih človeško srce! Naša sveta dolžnost je, potegniti se z vso odločnostjo in bratako ljubeznijo za krivično zatirane brate! Še enkrat, pridite vsi! — V tisoč in tisoč izvodih kroži ta poziv med štajarskimi Slovinci in prepričani smo, da bo na binkoštni ponedeljek zbranih na travniku g. Sušnika tisoče Slovencev, ki bodo z ogorčenjem demonstrirali proti groznim dogodkom, ki se gode na Hrvatskem, v civilizirani Avstriji, v državi, ki hoče biti ena izmed prvih v prosvetljeni Evropi. Da, res, naša najsvetejša dolžnost je, da pokažemo vsi, prav vsi, kako globoko je užaljen slovenski narod radi mesarskega klanja, ki ga je povzročil samosilnik na stolici hrvatskega bana. Obračamo se valed tega na zavednejše sloje naše slovenske Štajarske, da pozovejo naše ljudstvo, da se v čim častnejšem številu udeleži tega velepomembnega shoda. Vse, prav vse, kar se le čuti Slovenca, mora 1. junija povzdigniti svoj glas v prilog svojim bratom Hrvatom. Zato pozivljamo prečastito duhovščino, slavno učiteljstvo, vsa slavna društva in zaatope, in aploh vsakega, kdor ima le količkanj vpliva med ljudstvom, da porabi svoj vpliv v to, da bo na binkoštni ponedeljek manifestacija čim sijajnejša. „Na shod v Celje“, to bodi naše geslo, na shod v Celje, da pokažemo svojim bratom Hrvatom, da čutimo zanje, da jim pokažemo, da tudi v nas gori ogenj svetega navdušenja za brateškega naroda pravice, katere je ban s svojimi vladinimi podrepniki poteptal v blato! One pa, ki se shoda ne morejo udeležiti, pa pozivljamo, da pokažejo svojo solidarnost s tisoči, ki se bodo zbrali na manifestacijskem shodu, v pismih in brzojavkah, naslovljenih na naš ljudski shod.

Rodoljubi! Pokažite, da ne nosite zastoj tega častnega imena! Živeli Hrvati! Živela sedaj teptana, ali upamo, kmalu Hedervaryjevega zločinskega tiranstva osvobojena Hrvatska!

(Slovensko vseučiliško vprašanje.) Neki mladi možje na dunajskem, graškem in praškem vseučilišču so se v zadnjem času spet tako močato potegnili za slovensko vseučilišče v Ljubljani, da je domovina lahko res vesela valed tolike odločnosti naše akademiške mladeži in ponosna na njo. Dobili smo natančno poročilo o ponosni shodu dunajskega dijaštva v zadevi zadnjem shodu slovenskega vseučilišča, pa žalibog, naš list je pretesen, da bi mogel taka obširna poročila v celoti objavljati, ker moramo upoštevati tudi druge važne zadeve, o katerih moramo našim bralcem poročati. Kar se slovenskega vseučilišča tiče, pisali smo v ti zadevi že mnogo in bomo to važno zahtevo našega naroda ob vsaki priliki jasno povdarjali. Našim dijakom in drugim, ki se za slovensko vseučilišče potegujejo, pa ne sme upasti pogum, če valed neprijaznih razmer in neprijaznosti avstrijskih vlad nasproti našemu rodu s to veliko zahtevo takoj ne predrejo. Baš v tem tiči velikost političnih bojov narodov, da se neustrašeno četudi desetletja in stoletja borijo za svoje potrebe in svoje vzore. Dokler upamo in se bojujemo, dotlej napredujemo, če bi uspehi tudi ne bili očitni. Tudi slovensko vseučilišče bomo dosegli, ker ga moramo doseči.

(Štajarskim hmeljarjem slovenske in nemške narodnosti v premislek.) Zadnji občni zbor hmeljarskega društva se je izrekel najodločnejše proti uvedanju provenijenčnega zakona, kateri bi neizmerno oškodoval naše štajarske hmeljarje, ker bi valed tega zakona imeli češki hmeljarji veliko prednost pred našimi, in češki hmelj samo valed certifikata, da je češki, neglede na kakovost, prednost pred štajarskim. Pa čujta, vi štajarski hmeljarji, kdo se razun čeških hmeljarjev poteguje za tak zakon! Celjska „vahtarca“, ki je v zadnji številki pod naslovom „Ein Aufschrei aus deutscher Bauernbrust“ priobčila govor nekega žateškega (Saaz) hmeljarja, s katerim je nasiljeval poljedelskega ministra in zahteval obligatorični provenijenčni zakon in rekel, da hočejo priboriti ta zakon če ne z lepoto pa z grdo. „Vahtarca“ je z največjim navdušenjem priobčila ta govor. Iz tega lahko izpoznamo vi hmeljarji obeh narodnosti, kake prijatelje imate v uredništvu „vahtarce“. Ravnajta se tudi po tem!

Zaplenjeno!

(Slovenski kupovalci, pozor!) Vseled nesramnih napadov celjske nemškutarije na vse, kar je slovensko, občutijo celjske nemčurske trgovine in obrti dosti škode; kajti zavedno slovensko ljudstvo se pridno izogiblje takih trgovin in obrtnikov, od katerih izhaja hujškanje in podkupovanje nemčurske fakinaže. Ni čudno torej, da stebri celjske nemškutarije pokajo na vseh koncih in krajih, in tuptam se pogrezne ta ali oni v prazni nič, iz katerega ga je povzdignila pomoč sedaj izostalnih slovenskih odjemalcev, katere so hodili in še hodijo ti možje na kolo dvor čakati in po ulicah lovit, da bi jih spravili v svoje trgovine. Neki tak pogreznujoči se nemški stebri si je izmislil še nekaj drugega, da bi privabil k sebi naše okoliško ljudstvo. Dal si je tiskati v nekem spačenem jeziku, ki ni slovenski, ne nemški, neke reklamne listke, katere pridno usiljuje po trgih in v vaseh okoli Celja. Imeli smo v rokah nekoliko teh dokazov njegove duševne zmožnosti in prepričani smo, da naše zavedno ljudstvo ne bo sedlo vsled te „kumštne“ reklame na trgovčeve limanice, ampak nasprotno, da bo temu velikonemcu s slovenskim imenom njegov „zlati angel“ vkljub vsej reklami prav kmalu popolnoma zarjavel. — Zastopništvo žalske pivovarne naj le še prav dolgo pusti svoj napis zamazan, kakor so ga zamazali olagovili nemškutarski plačanci, kajti ravno ta oblani napis je izvrstna reklama ne samo za pivovarno, ampak za vse slovenske trgovce in obrtnike v Celju, kajti slišali smo že več naših vrlih okoličanov, ki so rekli: „Ko vidim zamazani napis, se spomnim vseh nemških in nemškutarskih nesramnosti in srce mi ne da, da bi prestopil prag nemške ali nemškutarske trgovine!“

(Kako se v Celju pozdravlja.) Sicer bi bila cela stvar, ki jo priobčujemo pod tem na slovom, morda bolj primerna za kak znanstveni list, ali radi kurioznosti in morda zato tudi, da jo morda izvedo tudi pristojne oblasti, jo priobčujemo. Bilo je v četrtek. Pred nemško šolo v šolski ulici, ki je bila povodom prihoda „nemških“ mariborskih učiteljev zavita v pruske trobojnice, je stalo kakih deset fantičev šolarjev. V istem času je prišlo nekaj tuje mariborske gospode iz mestnega parka mimo šole, prišel je pa tudi domači učitelj od druge strani, katerega so otroci pozdravili. Dvignili so klobučke in zaklicali svojemu učitelju enoglasno „Heil!“ Ne vemo sicer, ali je to v predpisih za ljudsko šolo zapovedano, videli smo pa, da je gospod učitelj malo zardel ob tem pozdravu, najbrž velike zadovoljnosti, da so mariborski kolegi slišali, kako je izvrstno znal dresirati svoje paglavce. Kaj bi neki rekel deželni šolski svet, ko bi slovenski otroci pozdravljali svoje slovenske učitelje na ulici z glasnim „Živio“?

(Shod v Arclinu.) V petek, dne 22. t. m. je celjsko politično društvo „Naprej“ zopet priredilo shod in sicer tokrat v Arclinu. Govorili so gg. dr. Dečko, dr. Kukovec in dr. Gvidon Sernec. Kmetovalci so se shoda v jako lepem številu udeležili in pozorno in hvaležno pozdravljali poučne govore in zlasti razjasnila o važnosti bližajočih se občinskih volitev v Škofji vasi. Zarotili so se, da nemčurjem ne bodo pripustili nikdar več niti najmanjše odločilne besede v občini. Nemčurskih pijancev tokrat ni bilo blizu, — imeli so respekt pred bodali orožnikov, katere je okrajno glavarstvo poslalo v Arclin, če bi bilo treba pobasati kakęga od celjskih Nemcev podkupljenega nemčurskega falota. Prihodnji petek in soboto so volitve in prej se še vrši shod zaupnikov iz vseh sosesk te velike občine, da se določijo sporazumno možje, katere bo treba izvoliti v občinski zastop. Vsa čast gre zborovalcem, da so se tako navdušeno izrekli zoper grozovitosti, s katerimi preganja madžaronski ban v Zagrebu naše brate Hrvate.

— Na shodu so se sprejele enoglasno resolucije tržaškega nedeljskega shoda, s katerim so naši vrli arclinski kmetji prvi med spodnještajarskimi Slovenci slovesno protestirali proti samosilstvu bana Hedervaryja in proti postopanju naše vlade, ki dovoljuje banovim vohunom špionirati po Avstriji.

(Zborovanje slovenskega učitelstva v Brežicah) je kaj hudo pošegetalo vsenemške živce graškega „Tagblatta“. Ne verjamemo, da bi se bilo ono maslo skuhalo v „Tagblattovi“ kuhinji, temveč prišlo je najbrž iz „nemških“ Brežic v njegove predele, kar nam je dalo povod, da pišemo te vrstice. „Tagblatt“ namreč piše, da pride med 500 slovenskimi učitelji tudi Gostinčar, ki je svoj čas streljal z revolverjem, in da so vsled tega „nemški“ brežiški purgarji tako razburjeni, da bodo pač slovenski učitelji sami morali nositi odgovornost za posledice svojega ščuvajočega izleta v Brežice. Kdor ima količkaj soli v glavi, mora izprevideti, da je „Tagblattovemu“ dopisunu le zato, da nabujaka Brežičane proti slovenskemu učitelstvu. Zato že naprej opozarjamo gospodo zborovalce, da naj se pripravijo na kakršnkoli sprejem s strani brežiške nemčurske fakinaže, ki je pri za njih volitvah pokazala, kaj zna. Morebiti se že zdaj pripravljajo na sprejem s kamenjem, saj zastopni gotovo ne bo — pijača se bo že zaslužila in morda pade tudi še kaka kronca iz enega žepa v drugega. Saj se pri nemčurjih za pijačo in denar vse stori. Obenem opozarjamo tudi slavne c. kr. oblasti na hujskajočo vest v „Tagblattu“ z vljudnim vprašanjem, ali bodo potrebno ukrenile, da se škandali izza volitev v brežiški okr. zastop ne ponove ob zborovanju našega učitelstva. Končno naj nam pa dovoli slavno „upravitvo“ godbe celjske glasbene družbe „punično vprašanje, ali se slavna godba tudi tokrat udeleži mogočih škandalov v Brežicah.

(Slovenski poslanci kje ste?) Občina Pleterje je dobila od c. kr. sodnije iz Brežic dopis z vprašanjem za osebo Mihaela Borovniškega in sicer v nemškem jeziku. Občina Pleterje je z dostavkom z dne 20. maja t. l. števil. 354 vlogo vrnila s pojasnilom, da ni razumljiva, županstvo prosi slovenskega dopisa, da bo razumljiv, potem se bo hitro vstreglo. C. kr. okrajni sodnik pošlje nujno vlogo nazaj, seveda nemško, z dostavkom, da mora občina sprejemati nemške dopise in tudi vstrezati. To je vrhunec nesramnosti nemških uradnikov. Zdravilo že pride, le počakajte.

(C. kr. pošta.) Kako se smemo zanesti na ljubo našo pošto, pričajo sledeče vrstice. Iz Ruš se je poslalo pismo z naslovom: Gospod N. K. učitelj, Studenice. V Studenicah je poštni urad, v avstrijsko-ogrski monarhiji so samo ene Studenice, nemški „Studenitz“ se glasi kakor slovenski, a vendar ni prišlo pismo tja, kamor je bilo namenjeno, ampak vozili so ga po Ogrskem in potem poslali naravnost v Ruše, ne da bi bili gg. poštni uradniki iztuhkali pravi kraj. — Zopet drugo pismo se je poslalo iz Činžata (pošta Fala) v sosedno občino Smolnik z naslovom: Gosp. F. G., veleposestnik v Smolniku, Ruše. Pismo se je odposlalo 4. aprila t. l. in prišlo čez 45 dni preko Sibirije z 11 pečati (sedem ruskih) na veliko srečo v sosedno občino, kamor je eno uro hoda. Uradnik, ki je dobil to pismo v roke, je bil gotovo samo zveličavne nemščine zmožen ter bral Ruše za „Russland“, kraj Smolnik pa za mesto Smolensk. — Ravno tako se je godilo pred par leti pismu, ki se je poslalo z istim naslovom iz Št. Petra pri Mariboru. — Najkrajše in najboljša pa se je zgodilo s pismoma, kojih eno je imelo napis: g. Fr. R. državni in deželni poslanec, Dunaj, Parlament, drugo: Löbliche Direktion der k. k. priv. Südbahn-gesellschaft Wien. Ti dve pismi sploh niste videli lepe naše prestolice, najbrž ste se spomnili Krpanovega izreka: „Kdor gre na Dunaj, naj pusti trebuh zunaj“. Ti pismi se tudi niste odpošiljatelju vrnili, dasiravno ste bili v kuvertih s firmo. Da bi se bili pismi dostavili in nalašč vatajili, si skoraj o tako imenitnih osebah ne moremo misliti. Kdo je temu kriv, ali pošta v Rušah, v Mariboru ali na Dunaju, ne vemo, to naj preišče slavna c. kr. pošta. Natančneje po-

jasnila dobi od uredništva „Domovine“. Če imam količkaj važnejše pismo, moram je odposlati priporočeno, pa skoraj bi bilo potreba povratnega recepta. Kje bomo pa denar jemali? So to zdrave razmere?

(Zahvala.) Gospod Vinko Kolšek, notar v Šoštanju, blagovolil je podariti za šolarsko knjižnico v Topolšici osem lepih, trdo vezanih knjig, za kar se tukajšnje šolsko vodstvo najlepše zahvaljuje. V Topolšici, dne 28. maja 1903.

Drago Korošec, šol. vodja.

(Slavna posojilnica v Celju) je darovala slov. kršč. društvu „Domovina“ v Gradcu 20 K. Iskrena hvala!

Poročilo

o izteku dne 5. aprila t. l. v Žalcu vršivšega se glavnega zborovanja južnoštajarskega hmeljarskega društva.

(Konec.)

IV.

K nastopni točki dnevnega reda: „Praktične izkušnje v hmeljereji“ — se oglasi najprej gosp. Fran Roblek. Pravi, da mu je bilo letos ukradenih pri belem dnevu velik voz hmeljskih drogov. Tat je prišel okoli poldneva na njegovo polje tik državne ceste, naložil polagoma poln voz hmeljev ter ravno hotel pognati konje, ko ga je zasedil pri tem tatinskem poslu g. Rudolf Senica. Da se temu nedostatku pride v okom, ki se je morda tudi drugod že pojavil, bi bilo dobro, ko bi se drogi zaznamovali na ta način, da bi se zabili vanj žrebli gotove oblike in v določeni višini. Oblika teh žreblov in višina, kjer bi bili zabiti, bi se morala zaradi pregleda ali kontrole naznačiti hmeljarskemu društvu.

Gospod starogrof Salm priporoča to znamko vanje izvesti z vžiganjem določenega znamenja v hmeljevke. K tej točki se še tudi oglašita gg. Julij Žigan iz Polzele in Norbet Zanier iz Št. Pavla; zedinili so se naposed udje, naj razni hmeljarji poskusijo to znamkovanje; o uspehih se bo poročalo pri prihodnji glavni skupščini.

Gosp. Vincenc Vabič iz Žalca povdarja, da pred dvema letoma po hmeljarskem društvu prirejena potovalna predavanja niso padla na nerodovitna tla ter predlaga njih nadaljevanje; osobito naj se hmeljarjem polaga na srce, naj ne silijo preveč s prodajanjem. Ogromna menjava cene v pretekli seziji (50—130) pripisovati je edino le temu nedostatku.

Nadalje razpravlja isti gospod okolnosti, vsled kojih prihod tujih obiralcev pojema leto za letom, povdarjajoč pred vsem, da delavke nimajo dovoljne obrambe pred vasiljivostjo nekaterih sirovih fantalinov; predlaga, naj se društvo v tem oziru obrne na županstva in okrajno glavarstvo za pomoč. Strogo policijsko nadzorstvo vseh obiralcev ali trgačev je neobhodno potrebno. V tej zadevi so govorili tudi še gg. Ludovik baron Wittenbach, dr. Mihael Bergmann in župan Josip Širca. Poslednji povdarja, da je v lanaki jeseni zato izostalo policijsko nadziranje, ker je bil kot župan na dopustu; v bodoče je bode zopet uvedel.

Nadaljni vzrok izostajanja tujih obiralcev je po izvajanju g. nadučitelja Antona Petrička najti v okolnosti, da ravno v hmeljaki seziji v Žalcu naseljene panorame, karuseli, streljišča itd. ubogim delavcem trdo in težko prislužen denar kar takorekoč iz žepa krađejo. Ti obiralci so so najčestje iz ubožnih krajev, kjer ni videti karuselov in enakih zabavišč; nagon po novosti žene ubogega radovedneža tako daleč, da ves denar potroši in potem s praznim žepom nastopi pot v domači kraj. Želeti bi bilo, ako bi se v bodoče odvzela hmeljarskim obiralcem ta prilika, da bi županstvo prepovedalo naselitev takih zabavišč v hmeljarskem času.

Gosp. Zanier strinjač se popolnoma z izvajanjem predgovornika, želi le, da bi se ta prepoved razširila po vseh občinah, imajočih hmeljerejo.

Gosp. Josip Širca odgovarja na to, da imajo županstva pravico, naselitev prepovedati na občinskem — nikakor pa nimajo pravice prepovedi je na zasebnem posestvu.

Da se temu nedostatku odpomore, je potrebno naprositi c. kr. okraj. glavarstvo, da pri pošiljavi dotičnih koncev jemlje na to ozir.

Zaplenjeno!

so aretirali 75 letnega župnika Urpanja, nekdanjega poslanca. V Brbitu je razjarjena množica razrušila občinsko hišo in zažgala banovo podoba. — Ban je bil poklican na Dunaj, da poroča cesarju o položaju na Hrvaškem, kakor pravijo uradni listi. — Dalmatinski poslanci so se obrnili na Körberja, da bi jim izposloval avdienco pri cesarju. In kaj jim je odgovoril? Čujte in strmite! Da je cesar preobložen z drugimi vladarskimi opravili, da se Madžari jeze nad dogodki v avstrijski zbornici in — !! da ima cesar opravka z neko ženitvijo v vladarski rodbini!! Nikakor ne moremo verjeti, da bi naš milostljivi cesar iz takšnih vzrokov ne mogel sprejeti poslancev, ali ta odgovor ministrskega predsednika pa smatramo za očitno zasmehovanje in preziranje hrvatskih poslancev, poslanec onega naroda, ki ga na banovo zapoved streljajo naši c. kr. avstrijski vojaki. Ta Körber jeva izjava je izzvala splošno ogorčenje povsod, kjer živi še kak človeško misleči človek. Ali poslanci pa vendarle — ne bodo pripuščeni k avdienci!

(Protiaustrijske demonstracije v Italiji.) Radi odstranitve italijanskih predavanj na nemškem vseučilišču v Inomostu se vrše po Italiji hrupne demonstracije proti vsemu, kar je avstrijskega. Po vseh večjih mestih Italije so se oglašali odbori, ki vodijo te demonstracije. Velikanske množice ljudstva se vlačijo po ulicah in sežigajo avstrijske zastave pred avstrijskimi konzulati, katere le bolj navidezno brani redarstvo. Teh demonstracij se udeležujejo tudi zastopniki avstrijskih neodrešencev. Posebno velike demonstracije so bile v Benetkah, Paviji, Boloniji, Padovi in Veroni, kjer so se povsod ustanovili demonstracijski odbori, ki so sklenili ostati v najožji zvezi z enakimi odbori v Trstu, Istri, Dalmaciji in na Tirolskem. Italijanska vlada se ne zmeni dosti za te izgrede, avstrijska pa še manj, temveč samo študira, kako bi svoji „zaveznici“ na najboljši način ugodila pri sklepanju trgovinske pogodbe. Paj kaj hočemo, saj smo v Avstriji, kjer se domačini streljajo, tujci pa podpirajo.

Književnost in umetnost.

(Dve sliki) našega rojaka slikarja Tratnika, ste bili razstavljeni v izložbi Hribarjeve trgovine v Celju. Obe sliki ste napredaj in zeleti bi bilo, da dobite kupca. Sicer so umetniki malo drugačni, kakor mi navadni ljudje, ali od samega zraka pa tudi ne morejo živeti. Ako hočemo, da bo umetnost med nami cvetela, ji moramo najprej pomagati, da bo mogla živeti. Zato opozarjamo naše občinstvo, ki si je omenjeni sliki ogledalo, da — premožnih je tudi dovolj naših ljudi — kupi kdo sliki, ki bodo v okras vsaki dvorani. Ti dve sliki in še nekaj drugih Tratnikovih del je videti v čitalnični dvorani v celjskem „Narodnem domu“.

(Malega viteza) je izšel v Kleinmayerjevi zalogi v Ljubljani ravnokar 10. snopič. Vsak snopič stane 40 v. Sienkiewicz se je gotovo slovanskemu občinstvu po prevodih, ali pa po originalu tako priljubil, da bo vsakdo rad segel po tej izdaji.

XVI. izkaz za „Dijaški dom“ v Celju.

(Za „Dijaški dom“ v Celju) so nadalje vplačali prispevke: g. Anton Kolenc, trgovec v Celju, prvi obrok kot ustanovnik 50 K; g. dr. Janko Serbec, distriktni zdravnik v Velenju mesto venca za g. dr. Sukljeta 10 K; g. Verbolec Anton, trgovec, Islake pri Zagorju 5 K; Mersel Juro, posestnik v Loki pri Zidanem mostu 2 K; Slavna posojilnica v Framu 50 K; Slavna posojilnica v Slov. Bistrici 50 K; Pošlica v trgovini g. Brezovnika v Vojniku 10 K 60 v; slavni okrajni zastop v Celju 1500 K; g. Martin Koren v St. Ilju pri slovesni rodbine Rotnik 6 K 16 v; g. dr. Vrečer, nadstanični zdravnik v Gradcu zadnji obrok kot ustanovnik 50 K; slavna posojilnica v Šmarju 200 K; slavna posojilnica v Vojniku 15 K; skupaj v tem izkazu 1948 K 76 v, prej izkazanih 29.855 K 5 v; skupaj torej 31.803 K 81 v.

Bratje Sokoli!

Danes, dne 26. t. m. točno ob 8. uri zvečer v telovadnico h prostim vajam za izlet v Bukovčak! Na zdar!

Odbor.

Pouk na citre.

Spreten godbenik se priporoča za poučevanje na citrah po vsaki metodi.

Naslov se izve pri upravnistvu „Domovine“.

Loterijske številke.

Gradec, dne 23. maja 1903: 60, 86, 51, 17, 22.
Dunaj, „ „ „ 55, 71, 76, 19, 73.

(231) (3-1)

OKLIC.

Opr. št. A 4

Prostovoljna sodnijska dražba.

C. kr. okrajno sodišče Šoštanj daje na znanje:

Na prošnjo dedičev dovoli se prostovoljna sodna dražba v zapuščino po dne 4./I. 1903 v Šoštanju umrlem Jožefu Rozer (Roser) spadajočih zemljišč vl. št. 93 in 94 k. o. Šoštanj cenjenih na 3500 K — v, s pritoklino po 49 — 60 — skupaj 3549 K 60 v.

in se določa v to edini narok na

9. junija 1903 od 11.—12. ure dopoldne

na licu mesta v Šoštanju s pristavkom, da se pri tej dražbi omenjeni zemljišči s pritoklino vred le za ali nad cenilno vrednostjo po 3549 K 60 v bodo prodali in da skupilo spada v zapuščino po Jožefu Rozer.

C. kr. okrajno sodišče Šoštanj

odd. I, dne 21. maja 1903.

Učiteljica

na petrazrednici v majhnem trgu v Dravinjski dolini želi takoj

— — — menjati službo — — —

z učiteljem ali učiteljico v Slovenskih goricah. — Naslov: „SREČA 22“, poste restante Maribor, do 2. junija 1903.

Naznanilo.

Zoper grozno plesnobo (Oidium Tuckeri) ima vinogradnikom na vzpolago deželna preizkuševalnica v Gradcu (Heinrichstrasse št. 47) in deželna preizkuševalnica v Mariboru zmlato žveplo v vrečah po 50 kg po 8 K (16 K 100 kg). Manj kot 50 kg se ne oddaja. Zmlato žveplo je najfinije vrste (90—95% finosti) in se po deželnih strokovnjakih pred odposiljavitjo preišče glede čistosti in finosti. Naročniki naj se obenem z dotičnimi zneski in natančnim naslovom (pošta in železniška postaja) obrnejo na eno izmed omenjenih deželnih preizkuševalnic. Vsaki pošiljavi se doda kratko navodilo glede uporabe.

GRADEC, meseca maja 1903.

(208) 3-3

Stajarski deželni odbor:

Edmund grof Attems, I. r

IVAN IVNIK

podobar, slikar in pozlatar
v Soštanju.

priporoča se slavnemu občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela, posebno župnijskim predstojništvom za (313) nova slikanja cerkev ali popravil. 3-3

Vse stroje

za poljedelstvo in vinorejo.

Brizgalnice za sadno drevje.

z mešalom za mešanico iz bakra in vapna, tako da se naenkrat na dve strani bota, brizgalnice (štrcaljke) za sadno drevje z natančno namerjeno petrolemešalico, svetilnice na acetilen, da se ulove leteti hrošči, hidraulične stiskalnice za vino,

stiskalnice za vino in očiščenje s diferencialnim pritiskom,

stroje za drobljenje stiskanice,

čisto nove mlinske stroje za grobno mletje,

nove priprave proti peronospori in za žvepljenje,

sesalke za vino, cevi za vino,

zbiralnice (triere), mlatilnice, vitale (gopel) itd. razpoložljiva kot specialit. eto

po najnižjih tovarniških cenah.

IG. HELLER, DUNAJ, II. Praterstrasse 49.

* Ceniki nastoj in franko.

(19) 16-12

* Dopolnje se v vsaki pošiljki.

V nobenem slovenskem domu, zlasti ne v slovenskih društvenih dvoranah, se ne sme pogrešati

Prešernove sohe

ki je usorno izdelana v velikosti 42 cm, ter stane 7 K.

Doprani kip

Janka Kersnika

25 cm velik, brez podstavka, za 3 krona.

V velikosti 22 cm po K 1'80 — s podstavkom — kipeca

Simona Gregorčiča in Jenko-ta

Zabojčke računim za lastno ceno.

čitalniška, bralna, ognjeglasna in druga društva opozarjam na ugodno priliko, da okrase svoje domove z domačimi umotvori in vabim prav vlijudno k naročbi

JERNEJ BAHOVEC

trgovina s papirjem in pis. potrebščinami
Ljubljana, Sv. Petra cesta 2.

Šolske zvezke

za ljudske šole ima v lastni zalogi trgovina

Dragotin Hribar-ja

Celje

Rotovška ulica št. 2.

Slovite žveplene toplice na Hrvaškem

železnična postaja in Varazdinske toplice

ob Zagorski železnici (Zagreb-Čakovec)

Analiza po dvor. svetniku profesorju dr. Ludvigu I. 1894. 58 stopinj Celzija vroč vrelce, naprekošen po svojem učinku pri mišičnem in sklepnem revmatizmu, trganju, vnetjih in kostolomih, putiki, neuralgiji, ischiji itd., ženskih boleznih, kožnih in skrivnih boleznih, kronični ledvični bolezni, mehurnemu katarju, kovinski dyakraziji, kakor zastupljenja s svincem in živim srebrom itd. itd., pri boleznih v požiralniku, prsih, jetrih, pri želodčnih boleznih, hämorrhoidih itd. itd.

Elektrika. Masaža.

Zdravilišče z vsem komfortom, vodozgodom, pripravi za zdravljenje z mrazlo vodo s tušom in po Kneippovem načinu, celo leto odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra. Velik, krassen park, obsežni nasadi, lepi izleti. Stalna topla godba, obatoječa iz članov zagrebških kraljeve opera. Plesne zabave, koncerti.

Na postaji Varazdinske toplice pričaknje gostov vsak dan omnibus. Na razpolago so tudi posebni vozovi in se vlijudno prosim, da se dotične naroči naprej pri uravi toplic.

Zdravniške podatke daje topliški zdravnik dr. A. Longhino.

Prospekte in brošure razpoložljiva gratis in franco

(179) 12-7

uprava toplic.

